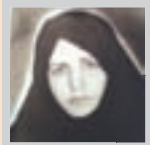

کودک نابینا، فرشته زندگی ماست

✦ خلاقیت در کودکان نابینا

امروزه خلاقیت یکی از مهمترین عناصر هوش محسوب می شود و چون امکان پیشرفت و ارتقای آن در دوران کودکی زیاد است، بنابراین، می توان از آن به عنوان کلید طلایی تیز هوشی نام برد.

دکتر سکینه
سلطانی کوهبنانی
دکترای روانشناسی و
آموزش کودکان استثنایی

خلاقیت بین کودکان نابینا و بینا در کشورهای مختلف، مورد بررسی قرار گرفته و در بیشتر این تحقیقات، تفاوت های آشکاری بین خلاقیت کودکان نابینا وجود دارد اما الگوهای آن آشکار نیست. برای

بررسی بیشتر و دقیق تر در مورد خلاقیت کودکان نابینا، در ابتدا باید به بررسی عوامل موثر در خلاقیت پرداخته شود. سپس به علل وجود این تفاوتها بپردازیم. به طور کلی، عوامل موثر در خلاقیت عبارتند از: عوامل محیطی و سن.

آزمون تورانس که برای سنجش خلاقیت به کار می رود، ۴ حوزه فعالیتی را مورد ارزیابی قرار می دهد. بهبود تولید، کاربردهای غیرمعمول، پرسش های غیرمعمول و حدس معقول و نمرات این آزمونهای روانی کلامی، انعطاف پذیری کلامی، اصالت کلامی را می سنجد. گروه دارای آسیب بینایی به طور کلی در این مقیاس نسبت به گروه مقایسه ای نمرات بالاتری رل کسب کردند. هالیپین معتقد است این برتری در خلاقیت کودکان نابینا به علت وابستگی بیشتر آنان به ارتباط کلامی است. چرا که این نقص بینایی باعث شده است که آنها در تعامل با محیط انعطاف پذیری بیشتری داشته باشند و دارای خیل بیشتری باشند و تابع خیلی از هنجارهای اجتماعی نیستند. محدودیت هنجارهای اجتماعی مانع پرورش و رشد خلاقیت است در افراد بینا نیز زمانی که قوانین و هنجارهای جامعه و محیط زندگی افراد زیاد می شود خلاقیت سرکوب می شود.

در واریسی تاثیر سن بر رشد خلاقیت، محققین معتقدند که خلاقیت در افراد بزرگسال نسبت به افراد با سن پایین تر کمتر است چرا که بزرگسالان، ملاحظات بیشتری را در نظر می گیرند اما در کودکان نابینا به نظر می رسد که با بالا رفتن سن، ارتباط کلامی و استفاده از زبان انعطاف پذیری بیشتری دارند و این مزیت عمده ای برای آنها محسوب می شود. در تحقیقی که به منظور بررسی تفاوت جاذبه های لمسی و صوتی در کودکان نابینا انجام گرفت، ۵ کودک ۱۱ تا ۳۲ ماهه را به مدت بیش از ۲۵ ماه تحت نظر داشتند و مشخص شد که لمس کردن، بیشتر از صدا برای کودکان جذابیت دارد.

والدین در بازیهایی که برای کودک نابینا طراحی می کنند باید در نظر داشته باشند که مولفه هایی که خلاقیت را افزایش می دهد، بیشتر مورد استفاده قرار دهند و در عین حال، محیطی پر از محرکهای لمسی، شنیداری و بویایی و چشایی برای کودک فراهم کنند تا انگیزه کنجکاوی و راهکارهای حل مساله در کودک ایجاد و افزایش یابد.

